

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

התועדויות ח"י באלול

שבת זו, ח"י באלול, היא יום-הולדתם של שני המאורות הגדולים - הבעש"ט ורבנו הזקן, בעל התניא והשולחן-ערך. לרגל היום הזכאי הזה יהיו בקהילות חב"ד ובבתי-חב"ד ברחבי הארץ התועדויות חסידיות, והציבור מוזמן.

חוברת חגים

לקראת חגי תשרי הפיקו צעירי חב"ד חוברת מהודרת ומרהיבה - 'שנה חדשה, התחלה חדשה'. בחוברת מידע עשיר ומקורי על חודש אלול וחודש החגים, בשפה בהירה ושווה לכל נפש. את החוברת מעטרים תצלומים אמנותיים של הצלם-אמן קובי קלמנוביץ'. החוברת מיועדת לציבור הרחב, ובמיוחד למי שאינם מכירים את התכנים והעומק של החגים. להשיג בבתי חב"ד. הזמנות גם בטל' 1-700-704120.

קמח דשרי

הכול מכירים את מנהג 'קמח דפסחא', שמטרתו לסייע לנוקקים לקראת חג הפסח, אולם גם חגי תשרי המתקרבים מחייבים הושטת יד עוזרת למשפחות הנוזקות. בתי חב"ד ברחבי הארץ פתחו בהיערכות מיוחדת לחלוקת מצרכי מזון למשפחות האלה, כדי לאפשר להן לחגוג את חודש החגים כראוי. לנוכח המצוקה הגוברת חשוב לתרום בעין יפה ולחשוב על המשפחות שבלי עזרתנו יתקשו לחגוג את החגים כראוי.

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארישבע אילת ניוירוק

ניסית השבת	6:38	6:54	6:46	6:55	6:53	7:25
צאת השבת	7:51	7:53	7:53	7:52	7:48	8:25

פרקי אבות: פרקים ג-ד

מבצע ארצי
לבדיקת מזוזות *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 6084000
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

היום שעשה את אלול ח"י

תורת החסידות, שגילה הבעש"ט, מעניקה לנו יכולת להתקרב אל הקב"ה בחודש אלול מתוך אהבה ושמחה

הבעש"ט הפיח בנו רוח חיים. ציונו במז'בוז' (צילום: באוהלי צדיקים)

הרעיונית. החסידות לימדה שעבודת ה' אינה מצטמצמת ללימוד תורה, תפילה וקיום מצוות, אלא יהודי נדרש לעבוד את בוראו בכל פרט של חייו. הקב"ה מצוי לא רק בבית-הכנסת, אלא גם באכילה, בשתייה, בעבודה ובמנוחה.

כמו אהבת בן

הבעש"ט החדיר בנו את משמעותה של אהבת ישראל אמיתית. היכולת והצורך לאהוב רשע גמור ממש כשם שאוהבים צדיק גמור. הבעש"ט לימד שאהבת ישראל קשורה בעצם המהות היהודית, בעצם היות היהודי בנוי-יחידו של הקב"ה, חלק אלוה ממעל ממש. כשם שהורים אוהבים את בנם-יחידם, בלי קשר למעשיו, כך צריך לאהוב כל יהודי.

אנו נהנים כיום לא מאורו של הבעש"ט בלבד, אלא גם מאורם של תלמידיו וממלאי מקומו. בדורות שלאחר מכן הוסברה והורחבה תורת החסידות (במיוחד בתורת חסידות חב"ד, שגילה רבי שניאור-זלמן מלאדי), וכיום היא נגישה לכל אחד ואחת. החסידות פתוחה לכול, במאות ספרים, בכל הרמות.

גדולי החסידות קישרו את תאריך לידתו של הבעש"ט - ח"י באלול - עם עניין החיות. היום הזה מחיה ומפיח רוח-חיים בחודש אלול. תורת החסידות, שגילה הבעש"ט, מעניקה לנו יכולת להתקרב אל הקב"ה בחודש אלול מתוך אהבה ושמחה, ולזכות לכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

לפני שלוש-מאות וחמש עשרה שנים ירדה לעולם הזה בח"י באלול נשמתו הגדולה של הבעל-שם-טוב, שגילה את אור החסידות. כעבור ארבעים ושבע שנים נולד באותו יום ממש רבנו הזקן, בעל התניא והשולחן-ערך. לכן היום הזה מכונה - 'יום הולדת את שני המאורות הגדולים'.

כיום כלנו נהנים מאוצרותיה של החסידות, ולמעשה היהדות כולה אימצה את דרכו של הבעש"ט, אבל בימים ההם נתפסה דרכו כחידוש מהפכני, שאף נתקבל בתחילה בהסתייגות ובחשדנות.

המפנה הגדול

בימים ההם שרר קיטוב חריף בין חלקי העם. היה נתק בין תלמידי החכמים ולומדי התורה ובין פשוטי העם. מציאות זו גרמה להמוני העם להיגרר יותר ויותר אחר הגויים שסביבם, והדבר הגביר עוד יותר את התרחקות הלמדנים מהם.

גם לומדי התורה עצמם, אף ששקדו לילות כימים על התורה, לקו ביושב רוחני. היו חסרות להם השמחה, ההתלהבות, הדבקות שאליה מגיעים על-ידי תפילה. ההתמקדות היתרה בלמדנות פיתחה אישיות שכלתנית, קרה ונטולת חיות.

הבעש"ט חולל את המפנה הגדול. הוא הרעיף אהבה על היהודים הפשוטים, שנתרחקו מאורה של היהדות. הוא קירבם אליו, גילה להם שגם הם יכולים להיות קרובים אל ה' ותורתו, ועורר את הנקודה היהודית הפנימית הטמונה בהם.

לתלמידי החכמים, שתורתם ותפילתם נעשו שגרה יום-יומית נטולת חיות, הביא הבעש"ט את אור החסידות, שהפיחה בהם רוח-חיים חדשה. הם התמלאו שמחה, חיות, התלהבות. פתאום חשו את האושר שבעבודת ה'. כל תפילה, כל שורה בתורה וכל מצווה, קיבלו טעם חדש ורענן.

תרומתה של החסידות אינה מצטמצמת לעושר הרוחני העצום של אִמְרוֹת, סיפורים, ניגונים והוי"ו. היא יצרה עולם חדש גם מהבחינה

מעלת קיום המצוות עכשיו

ישראל ולא במדבר.

הכנה הכרחית

גם תקופת הגלות היא כעין תקופת המדבר. עיקר קיום המצוות יהיה בזמן הגאולה, כפי שתורת החסידות מפרשת את לשון התפילה "ושם נעשה לפניך... כמצוות רצונך" – שרק לעתיד לבוא נוכל לקיים את המצוות בשלמות, כרצונו של הקב"ה. קיום המצווה עכשיו הוא כלשון הפסוק "הציבי לך ציונים", כדי "שלא יהיו חדשים עליכם לעתיד לבוא".

ובכל־זאת יש מעלה גדולה במצוות שמקיימים בזמן הגלות, בהיותן ההכנה לקיום המצוות לעתיד לבוא. נוסף על שכן העבודה עצמה והשכר שמגיע לכל יהודי על קיום התורה והמצוות, יש מעלה עצומה במצוות בזמן הזה שעליהן נזכה לגאולה האמיתית והשלמה ולאפשרות לקיים את המצוות בתכלית השלמות, בדרגה עליונה גם מקיום המצוות בארץ ישראל בזמן הבית. כל זה מושג על-ידי קיום המצוות בזמן הגלות, כהכנה לשלמות שתהיה לעתיד לבוא.

(תורת מנחם כרך ט, עמ' 158)

המדברי המסוכן שמנע מהם להימול בבטחה, אך עצם המכשול מלמד שהמצווה לא הייתה בתוקפה עד הכניסה לארץ.

כמורכב לא קיימו את מצוות קרבן פסח, חוץ מבשנה השנייה ליציאת מצרים. כאן לא היו שום מגבלות: הפסח, מעיקרו, הוא קרבן יחיד, ואף מותר להקריבו בבמה. על־אחת־כמה וכמה כשהייתה בידם האפשרות להקריבו על המזבח שבמשכן. ובכל־זאת, לא הקריבו את הפסח עד הכניסה לארץ.

התורה שייכת לכול

מילה ופסח הן מצוות חמורות במיוחד. אלו מצוות עשה יחידות שאי־עשיתן כרוך בעונש כרת, שעניינו ניתוק צינור החיים של ההשפעה האלוהית. ובכל־זאת לא קיימו המצוות האלה עד הכניסה לארץ.

אמנם התורה ניתנה במדבר, ויש בזה רמז שהתורה שייכת לכול. כשם שהמדבר הוא מקום הפקר, שאינו שייך לאיש, כך התורה שייכת לכל עם ישראל. כל הרוצה ללמוד – יכול ללמדה. עם זה, עיקר קיומה בארץ

זמנה של מצוות ביכורים חל בכניסתם של בני־ישראל לארץ, כפי שנאמר: "וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ... וְלִקְחַתָּ מִרְאשֵׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה". רש"י לומד מן הפסוקים "שלא נתחייבו בביכורים עד שכבשו את הארץ וחלקוה". נמצא שמצוות ביכורים ניתנה לבני ישראל בהיותם במדבר, אך קיומה הושהה עד כניסתם לארץ.

האמת היא שהדבר חל לא רק על המצוות התלויות בארץ, אלא על כל המצוות. עיקר קיום המצוות הוא בארץ, כפי שכתוב בפרשת ואתחנן: "וזאת המצווה... אשר ציווה ה' אלוהיכם ללמד אתכם לעשות בארץ".

מצוות במדבר

ראיה לכך היא שתי מצוות מרכזיות שבני ישראל נצטוו במדבר: מצוות ברית המילה ומצוות קרבן פסח.

בהיותם במדבר לא מלו בני ישראל את ילדיהם, חוץ משבט לוי, ככתוב: "כל העם היילודים במדבר, בדרך, בצאתם ממצרים, לא מלו". הסיבה הפשוטה לכך היא האקלים

אמרת השבוע

טעם חטא

הבעש"ט לא היה אוהב את דרכם של 'מגידי' למיניהם, שהיו מונים את חטאיהם של ישראל ומפחידים את העם בעונשים משמים.

פעם אחת נתקל במגיד כזה, שעמד על הבימה והרבה לדבר על יצר הרע שמוליך את הבריות אל פי השאול. פנה אליו הבעש"ט: "מניין לך לדעת את דרכי היצר, בשעה שאינך יודע חטא מהו?".

השיב המגיד: "מניין לך שלא טעמתי טעם חטא?".

החזיר לו הבעש"ט: "אם יש חטאים בידך, לך והוכח תחילה את עצמך; מה לך למנות את חטאיהם של אחרים!".

פתגם חסידי

"המטאטא מנקה את כל הבית, אבל הוא עצמו נשאר מטונף. מי שעוסק בהוכחת אחרים על חטאיהם, ייתכן שינקה את הזולת, אבל בו־עצמו ידבק הרע" (הבעש"ט)

הבעל־שם טוב | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

בחיר ה'

משה רבנו הוא בחיר ה' שעלידו נתגלתה תורתנו הקדושה. הבעש"ט הוא בחיר ה' שעל־ידו נתגלתה תורת החסידות הכללית.

(לקוטי דיבורים)

אהבה שאין לשערה

אהבת ישראל של הבעש"ט – אין לשערה. המגיד ממזריטש אמר: הלוואי היו מנשקים ספר־תורה באותה אהבה שהיה מורי הבעש"ט מנשק את הילדים ההולכים לחדר, בהיותו עוזר למלמד.

(היום יום)

סעודות ליחידי סגולה

אצל הבעש"ט היו סעודות מיוחדות ליחידי סגולה. המסובים ליד השולחן היו הנבחרים, והקהל עמד מסביב. המסובים היו צריכים להיות בקיאים בכתבי האריז"ל.

(ספר השיחות תש"ד)

גוף ונפש

בהיותו נסתר, קודם שנתגלה, עזר הבעש"ט ליהודים בפרנסה והתעסק בעיקר עם אנשים פשוטים, גופם של ישראל. לאחר שנתגלה התחיל לעסוק עם בני תורה, נפשם ורוחם של ישראל. (התמים)

והיה כאשר ירים

אדמו"ר הזקן אמר: כאשר הבעש"ט הרים את

ידו, העלה את כללות סדר השתלשלות לאלוקות. כאשר הוריד את ידו, המשיך גילוי אלוקות בכללות סדר השתלשלות.

שני המאורות

הבעש"ט עורר וגילה את כוח האמונה בכל יהודי. אדמו"ר הזקן חידש שכל יהודי חייב להשכיל ולהבין בענייני גדולת הבורא ככל יכולתו, ולא להסתפק באמונה בלבד.

(לקוטי שיחות)

חיבור תמיד

שאלו את אדמו"ר הזקן: איזו שייכות יש לנו עם הבעש"ט, בהיותנו דור שלישי. ענה הרבי: "ניצוק הווי חיבור" – הבעש"ט יוצק עלינו תמיד מדבריו הקדושים, עד ביאת המשיח. עלידי זה אנו מחוברים אליו.

נפתחו השמים

המגיד ממזריטש אמר: כשהיינו בחג השבועות אצל הרבי, הבעש"ט, היה "נפתחו השמים ואראה מראות אלוקים" (יחזקאל א,א).

להיות בשמחה

הצמח צדק אמר: הבעש"ט הסיר את הדמעות מבני ישראל. הוא לימד שיהודי צריך להיות שרוי בשמחה מעצם היותו יהודי.

מבחן האמונה

זה היה שנים מספר אחרי התגלותו של רבי ישראל בעלי ש"ט טוב, מייסד שיטת החסידות. באותה עת נהג הבעש"ט לערוך מסעות בעיירות ישראל. בשנת ת"ק בא לעיר סלוצק.

בין הבאים להקביל את פניו היה הגאון הישיש רבי אורי'נתן נטע, מגאוני בריסק שעבר לסלוצק. באותה עת נמנה עם המסתייגים מהבעש"ט ושיטתו, אולם הוא בא אליו בעקבות צרה קשה שפקדה את משפחתו.

בן יחיד היה לו, ר' שלמה שמו. בהיותו נער למד בוילנה, בהורודנה ובקרקוב. שם פגש אחד מן הצדיקים הנסתרים, שפעלו להחדרת רעיונות החסידות. באמצעותו נחשף לאורה של פנימיות התורה.

כשחזר לסלוצק השתדך עם בתו של מוכסן נכבד, ר' אליהרמשה שמו, מיישוב סמוך. חצי שנה לנישואיהם עברה בניעמים, אך פתאום שוד ושבר: האישה הצעירה איבדה את שפיות דעתה. היא שקעה בדיכאון עמוק, מלמלה דיבורים הזויים, וניתקה קשר עם סביבתה. באין ברירה אסף אותה אביה אל ביתו, והחתן הצעיר שב אל בית אביו.

כעת בא ר' אורי'נתן נטע אל הבעש"ט וסיפר את הצרה שפקדה אותם. גם ר' אליהרמשה שמע על בואו של הבעש"ט ובא לבקש מזור לבתו החולה. הבעש"ט ביקשם להיכנס אליו עם הבן החתן.

ראשית שאלם הבעש"ט אם יש בליבם טינה איש על רעהו. ר' אורי'נתן נטע שיבה את מעלותיו של מחותנו, בהכנסת אורחים ובדאגתו לבני תורה. אף ר' אליהרמשה תיאר את מעלות חתנו, ר' שלמה, שהוא שמח בו מאוד.

הוא סיפר כי בתקופה הקצרה שהתגורר חתנו ביישוב הצליח ליישב מחלוקות בין התושבים, עלידי שסיפר להם מסיפורי חז"ל על מידות טובות, ובזכותו השתנתה האווירה לבליהכר.

"אם כן", אמר להם הבעש"ט, "יכול אני לרפא את הבת'האישה, בתנאי אחד: מיד לאחר שתבריא ימסור לה החתן גט".

שני המחוננים שמעו את הדברים בתדהמה. השניים ניסו לטעון כי רצונם שבני'הזוג ימשיכו את החיים היפים שהיו להם קודם המחלה. ר' אליהרמשה אף הביע נכונות לתרום סכום נכבד ובלבד שבני'הזוג יישארו

נשואים. הבעש"ט השיב כי אם לא יסכימו לתנאו לא יוכל לעזור להם.

כעבור כמה ימים שבו השלושה והודיעו כי הם מסכימים, אולם אין ביכולתם להבטיח שגם הבת החולה תסכים. פנה הבעש"ט לר' אליהר' משה ואמר: "סע לביתך ואמור לבתך כי הנני מזמינה לבוא אליי".

המחותנים הביטו זה בזה בפליאה. ר'

אליהרמשה הגיב ואמר כי כבר שלוש שנים בתו אינה מדברת עם איש. היא מכונסת בין התנור ובין הקיר ואינה מתפקדת. הבעש"ט לא ענה דבר. המחוננים יצאו באומרם כי אילו היה הבעש"ט רואה את מצבה של הבת, לא היה אומר מה שאמר.

רק ר' שלמה האמין אמונה שלמה בדברי הבעש"ט, וביקש מחמיו לעשות כפי שנצטווה. בשובו לביתו סיפר ר'

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

ח"י באלול

אומרים בשם ה'צמח צדק': כל חלק מארבעת חלקי התורה – פשט, רמז, דרש וסוד – כולל בתוכו גם את כל שאר החלקים. בחלק הסוד, למשל, יש הפשט שבסוד, הרמז שבסוד, הדרוש שבסוד, והסוד שבסוד. את הפשט שבסוד גילה רשב"י; את הרמז שבסוד גילה האריז"ל; את הדרש שבסוד גילה הבעש"ט; ואת הסוד שבסוד גילה המלך המשיח.

בפי החסידים במשך כל הדורות נישא שמו של הבעש"ט בקדושה וברעה. כמה מגדולי החסידות דיברו על מעלת נשמתו הקדושה ועל השליחות האלוקית שהוטלה עליו, להביא לעולם את אור החסידות, פנימיות התורה, תחילת ההתנוצצות של אור הגאולה.

הבעש"ט קישר את שנת הולדתו עם הדפסת ספר השל"ה הקדוש. בשנת נח"ת נדפס הספר בפעם השנייה, בהידור. הסימן שנתנו על כך, שהדבר היה בשנת נח"ת, שכן התגלות הספר גרמה נחתי'רוח למעלה. באותה שנה נולד מאורם של כל ישראל, הבעש"ט. ומרגלא בפומיה, שנולד בשנה שנדפס השל"ה הקדוש, ספר שהאיר את העולם באור יראת שמים ועבודה שלב.

סיפור ההתגלות

ח"י באלול נחשב יום מיוחד אצל גדולי החסידות, אם כי בדורות הראשונים לא היה כלל ציבור החסידים מודע לחשיבותו. רבי מרדכי מצ'רנוביל אמר שהבעש"ט נולד לידה משולשת בח"י באלול: בגופו – כשנולד (בשנת תנ"ח); בנפשו – כשנתגלה אליו (בשנת תפ"ד) מורו ורבו הקדוש; וברוחו – כשנתגלה לעולם (בשנת תצ"ד). שלושה אלה אירעו בח"י באלול.

בחסידות חב"ד מכונה יום זה "יום הולדת שני המאורות הגדולים", שכן לא רק הבעש"ט נולד בח"י באלול, אלא גם רבנו הזקן, בעל התניא (בשנת תק"ה). על-כן אמר כ"ק אדמו"ר ה'צמח צדק', כי ח"י באלול הוא חג משולש: יום ההולדת של הבעש"ט, יום ההולדת של אדמו"ר הזקן, והתחלת העבודה של השנה החדשה (לקוטי דיבורים חלק ג, עמ' 874).

באחד ממכתבי ה'גניזה החרסונית' יש מכתב מהבעש"ט אל תלמידו רבי יעקב יוסף הכוהן (בעל ה'תולדות'), מיום ג' מקץ תקי"ג, שבו הוא מקיים את הבטחתו מכבר, לגלות לו באיזה יום ובאיזו שנה נתגלה אליו מורו ורבו. הבעש"ט כותב בזה הלשון: "אני ביום מלאות לי כ"ו שנה, ביום ח"י אלול בשנת תפ"ד בעיר אקופ, כחצות הלילה נתגלה אליי. הלימוד הראשון היה בפרשת בראשית, וכאשר גמרנו התורה הקדושה, עד לעיני כל ישראל, הייתי בן ל"ו ונגלית".

"בסוד גדול"

כאמור, את ח"י באלול ציינו בדורות הראשונים בסתר. כ"ק אדמו"ר הרי"צ מספר (שם, עמ' תעד) כי ח"י באלול היה מן המועדים הנסתרים, שהאדמו"רים היו נוהגים בינם לבין עצמם. כשה'צמח צדק' גילה זאת "בסוד גדול לבניו הצדיקים", הזהירים "באזהרה גדולה" לשמור זאת בסוד.

עוד הוא מספר שם (עמ' תפד) כי האדמו"רים גילו את עניינו של היום לבניהם רק ביום שמלאו להם חמש'עשרה שנה: "על העניין של ח"י אלול סיפר רבנו הזקן לרבנו האמצעי כשמלאו לו ט"ו שנים, והכניסו אז בעניינים הפנימיים. כמורכן כשמלאו לצמח צדק' ט"ו שנים סיפר לו רבנו הזקן על כך. ה'צמח צדק' סיפר על כך לסבא, כ"ק אדמו"ר מהר"ש, כשמלאו לו ט"ו שנים, וכ"ק אדמו"ר מהר"ש סיפר על כך לכ"ק אבי (אדמו"ר הרשב"י) כשמלאו לו ט"ו שנים. כשמלאו לי ט"ו שנים הכניסו גם אותי במחול".

וכך מכתיר כ"ק אדמו"ר הרי"צ את היום הזה: "ח"י באלול הוא היום המיועד לשמחה ולברכה, לחסידים בכלל ולחסידי חב"ד בפרט".

אליהרמשה לאשתו על הבעש"ט. פתאום קמה בתם והתעניינה מי הצדיק שהם מדברים עליו.

ההורים הביטו בה כלא'מאמינים. ר' אליהרמשה שלח מיד הודעה לחתנו ולמחותנו על שובה של הבת לשפיותה. האב ובנו התרגשו מאוד, ור' שלמה החליט כי זה הרגע המתאים לדבר עם אביו על החסידות.

באריכות הסביר הבן לאביו את יסודות שיטת הבעש"ט. הוא חזר לפני אביו מתורותיו של הבעש"ט, והדברים עשו על האב רושם עמוק. במשך יממה שלמה התבונן בדברים, ולמחרת הלך אל הבעש"ט והביע את רצונו להיות מתלמידיו.

הגאון גם מסר את הבשורה הטובה, על רפואת כלתו. על כך ענה הבעש"ט כי היום חלתה שוב, וכאשר יקיים אביה את השליחות להזמינה אליו, תתרפא ותבוא.

ואכן, הבת חזרה לבריאותה הנפשית, אך נפלה למשכב וקדחה מחום. פתאום נזכר ר' אליהרמשה כי טרם קיים את ציווי הבעש"ט להזמין את הבת אליו. כאשר עשה זאת החלה הבת להחלים. למחרת עלו היא והוריה על עגלה בדרכם אל הבעש"ט.

כשהתייצבו לפניו שאל הבעש"ט אם הם מוכנים לגירושין. בכך גדול אמרו בני'הזוג כי הם מעריכים מאוד זה את זה, אך יעשו ככל שיצוו. הבעש"ט ביקשם לשוב אליו כעבור שלושה ימים, ואז יערוך את הגט.

בשלושת הימים האלה גזרו עליהם ההורים ובני הזוג תענית והרבו בתפילות ובאמירת תהילים. ביום הרביעי נכנסו אל הבעש"ט. בחדר כבר עמדו הרב, הסופר והעדים, והבעש"ט שאל את בני'הזוג אם הם מוכנים להתגרש מרצון. השניים ענו כי מאחר שהם מאמינים שגזרת הצדיק היא לטובתם – מסכימים הם.

הבעש"ט קם ויצא מן החדר. כאשר חזר פנה אל בני'הזוג ואמר: "לפני שש שנים היה עליכם קטרוג גדול למעלה, ופסקו שהאישה תאבד את שפיותה והבעל יהיה עגון כל ימיו. אך בגלל אמונת הצדיקים הגדולה שלכם זכיתם ובטל הקטרוג. מכאן ולהבא תוכלו לחיות בשלום ובשלווה, ותגדלו את ילדיכם שייולדו לכם לאורך ימים ושנים טובות".

כעבור שנים, בבוא רבי שניאור-זלמן מלאדי להתגורר בליאזנה, עברו גם ר' שלמה ואשתו לגור שם. כינויו היה 'שלמה באַיאָוור' (על שם העיירה באַיאָוור שבה התגורר בתחילה). בשנת תקנ"ו עלו ר' שלמה ואשתו לארץ'הקודש וחיו כאן כחמש'עשרה שנה.

הנפלאות התגלו בהולנד

תגליות מופלאות בתניא. הרב פורסט וספרו

(חומש, תהילים, תניא), ולגלות את האור הגנוז, הוא אומר. התגובות שקיבל רבות. "אנשים כתבו לי 'איזה אור נגלה לנו', 'התחלתי ללמוד את השיעור היומי יותר בעיון', ועוד".

רוחניות מחזקת גשמיות

ערב ח"י אלול אומר הרב פורסט: "כשלומדים חסידות ומשתדלים לקיים את מה שלמדנו בחסידות, מחזקים את הצד הרוחני שלנו, וממילא זה משפיע גם על הגשמיות שלנו. זה מתבטא בבני, חיי ומוזני רוויח".

לכאן שני שלוחים חדשים, המצטרפים לשלוחים הקיימים, והפעילות זינקה לשיא חדש".

לצד פעילותו עסק הרב פורסט בשנים האחרונות בכתיבת הספר 'נפלאות בספר התניא', שיצא לאור בהוצאת 'לדורות'. את השיעור היומי בתניא הנהיג אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש. השיעורים מחולקים למעגל של שנה שלמה. ספרו של הרב פורסט מציג השוואות מעניינות בין השיעור היומי בתניא ובין פרשיות השבוע.

אור כמוס

"ידוע שהולנדים הם עם של יקים", הוא צחק. "לכן התחלתי לדקדק בשיעור התניא היומי ומצאתי בו קשר מופלא לפרשת השבוע או למהותו של אותו יום. הסקתי שיש בכך סוד מיוחד. רשמתי לעצמי את הדברים, עד שהחלטתי לשתף את הציבור באור הכמוס".

הנה דוגמה: ידועים דברי חז"ל "משנכנס אדר מרבים בשמחה". בבדיקה שערך הרב פורסט מצא שבכל ספר התניא יש 75 אזכורים של המילים 'שמחה', 'שמח' וכדומה. 41 מתוכם מופיעים בשיעורי חודש אדר בשנה פשוטה, ואילו בשנה מעוברת יש 56 מופעים. "האם זה מקרה או דבר פלא?", הוא שואל.

"מטרת הספר לגלות ולהוסיף בעניין הפצת המעיינות חוצה, כמו שהמשיח גילה לבעל-שם טוב, לחזק את קיום ההוראה של לימוד חת"ת

זה קרה בבוקר שמחת תורה. קודם תפילת שחרית למד הרב משה-יצחק פורסט את השיעור היומי בספר התניא. לאחר מכן, בריקודי השמחה בבית הכנסת, החל לשיר "שישו ושמחו בשמחת תורה, ותנו כבוד לתורה". הרב פורסט נזכר שהבוקר קרא בשיעור היומי בתניא את המילים: "ותנו כבוד לה' אלוקיכם".

"בהתחלה חשבתי שזה אקראי", אומר הרב פורסט בהתרגשות, "אבל לאחר בדיקה, גיליתי עובדה מעניינת: המילים 'ותנו כבוד' מופיעות רק פעם אחת בתפילה, בשמחת תורה. המשפט 'ותנו כבוד לה' אלוקיכם' מופיע רק פעם אחת בספר התניא, בשיעור היומי של שמחת תורה. יותר מכך, גיליתי צירופים דומים להפליא בפרשת וזאת הברכה, שקוראים בשמחת תורה, ובשיעור היומי בתניא". התגלית הביאה את הרב פורסט לחפש השוואות נוספות לאורך השנה כולה. בסוף יצא מזה ספר.

תחייה יהודית

הרב פורסט (75) משמש שליח חב"ד בהולנד. הוא בא למדינה בשנת תשכ"ד (1964). "הקהילה החלה להשתקם אחרי השואה", הוא מספר. "הצפי להתפתחות היהדות בהולנד לא היה חיובי. רבים מהיהודים עזבו את המדינה והנשארים התבוללו". הרב פורסט החל לפעול וקצר הצלחות רבות. "בשנים האחרונות הפעילות באמסטרדם התפתחה ביותר. בשלוש השנים האחרונות באו

חדש! הופיע עכשיו!

כרך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'

63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב

טל' 1-700-704120

פינת ההלכה מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

י"ג מידות ביחיד

שאלה: מי שאומר סליחות ביחיד, האם עליו לומר את י"ג מידות הרחמים?

תשובה: על הפסוק (שמות לד,ו): "ויעבור ה' על פניו, ויקרא..." אמרו חז"ל: "מלמד שנתעטף הקב"ה כשליח ציבור, והראה לו למשה סדר תפילה. אמר לו: כל זמן שישאל חוטאין, יעשו לפני כסדר הזה [הזכרת י"ג מידות], ואני מוחל להם..."

מכאן למדו הפוסקים שהמידות האלה נחשבות כדבר שבקדושה, שאינו נאמר אלא בעשרה, ויחיד לא יאמר אותן בדרך תפילה ובקשת רחמים, אלא כקורא בתורה בלבד.

כל עוד רוב הציבור לא סיים לאומרו, נחשב מי שמתחיל עכשיו לומר את י"ג המידות כאומר עם הציבור. ויש מקילים כל עוד עוסקים באמירת הסליחות.

אם באמירת סליחות אין מניין והגיעו ל"ג מידות, יאמרו זאת בניגון של טעמי המקרא. יש פוסקים הדורשים גם לסיים את כל הפסוק (עד "ועל ריבועים", כדי שלא להפסיק באמצע פסוק), ואחרים פסקו שדיי לומר כרגיל עד "ונקה", מכיוון שאין הכוונה לקריאה ממש.

אולם יש מן המקובלים שכתבו על-פי האר"י, שיש להימנע מלקרוא את י"ג מידות ביחיד, אפילו עם טעמי המקרא, אלא לדלג על י"ג המידות לגמרי. וכן מנהג חב"ד.

נהוג שגם מי שאינו מתפלל באותו מניין ושמיע את הציבור אומר י"ג מידות - עונה עמהם. אך אם הוא עומד בתפילתו במקום שאסור להפסיק, כמו פסוקי דזמרה (וכל שכן קריאת שמע וברכותיה), לא יפסיק לענות, מכיוון שאין חובה לעשות זאת.

מקורות: ר"ה י"ב, טור ושו"ע או"ח סי' תקטה ס"ה ונו"כ, ופסקי תשובות שם ובסי' קלא ס"ק ט. היכל מנחם ח"ג עמ' רסה. וראה דרכי חיים ושולם סי' קצ. לקט הקמח החדש קלא, ז.

אגודת חסידי חב"ד תכ"ד באה"ק

מהפכת הבריאות הגיעה לחב"ד

גפן בס"ד 077-444-7777

ביטוח מורטה חודי דתי

שלוחה מס' 5

מעוניין לקנות ספרי תורה פסולים

(גם מיועדים לגביה)

וכן כלי כסף, רימונים לס"ת, כתרים, אצבעות, מגילות אסתר פסולות ועוד...

052-9772525

מרגישים חג באושר עד שנה טובה ומתוקה!

שנה טובה... אושר עד

